

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

Decreti alienationis autoritate Ordinaria concessi. Form. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

hior fuisset) obtentum, exequi non deberet: quia nihil prodesset, & alienatio esset nulla, Quarant. in summ. Bullar. verb. alien. n. 7. Passerin. de stat. hom. to. 1. q. 185. art. 7. n. 759. nisi taciturnitas versaretur circa qualitatem notoriam, vel quæ de jure inest, vel Papa novit, vel nosse præsumatur: adeo ut ei conveniat adagium, quod Papa censeatur habere omnia jura in scrinio pectoris c. 1. de Constit. in 6. quod verum est per interpretationem, quia omnia jura interpretari potest, Gloss. fin. in c. præter. verb. fallat dist. 23. vel dic quod in Papa non præsumitur ignorantia juris, nec præsumi debet, & censeatur ei nota qualitas, quæ est de jure, & omnia Decreta Concilii Trid. & Constitutiones suorum Prædecessorum, Rot. dec. 361. n. 12. p. 10. dec. 413. n. 77. p. 12. v. c. Passerin. in c. licet. 1. n. 15. de Const. in 6. vel demum dicas, quod coram Papa non sunt faciendæ allegationes juris, sed sufficit dicere, ita jure cavetur, Abb. in c. dudum il. 1. n. 3. de elect. Passer. ubi sup. n. 17. iste inquam defectus non facit gratiam subreptitiâ ad tradita per Navar. conf. 1. nu. 2. & 3. de feud.

23. Subreptitiam autem diceretur Beneplacitum, si bona alienanda esset litigiose, & non esset facta mentio de lite, Passerin. d. art. 7. n. 709. vel res esset relicta Monasterio, aut Ecclesiæ cum prohibitione alienationis, & nihil de hoc fuisset narratum, vel obscure, & sub involuero verborum, Ricc. in prax. part. 1. resol. 42. per tot. Ex quibus inferas, quod clausula quorum tenores, & aliæ similes in expeditionibus gratiosis contineri solitis ex qui-

bus induci solet scientia Papæ, nihil operantur in his quæ sunt facti, sed quæ sunt juris tantum, quia dicitur scientia ficta, & præsumpta, quæ non sufficit, ubi requiritur vera, ut dixit Rota coram Seraphin. decif. 981. nu. 2. & 7. & sequitur Fagnan. in c. veniens n. 24. de transact.

Decreti alienationis bonorum Ecclesiæ auctoritate ordinaria concessi.

FORMULA V.

SUMMARIUM.

- 1 Alienatio bonorum Ecclesiæ est prohibita de jure Divino, jure Civili, & jure Canonico.
- 2 Episcopus de jure communi concedit Beneplacitum pro alienatione bonorum Ecclesiæ modici valoris, usque ad summam scutorum 40.
- 3 Bona Ecclesiæ quæ excedunt valorem scut. 40. non possunt dividi in plura corpora, ut efficiantur alienabilia auctoritate Episcopi.
- 4 Fructus Censuum, non possunt rediri auctoritate Episcopi,
- 5 Fructus viginti annorum, æquantur prædiis rustici pretium bonorum.
- 6 Res Ecclesiæ potest in aliam magis utilem transmutari absq; Beneplacito, non tamen Patrimonium Clerici.
- 7 Emptor rei Ecclesiæ debet esse sollicitus de diversione pretii.

Vis juribus, & testium formiter receptorum depositionibus, ex quibus constat, alienationem Prædioli (sive Domunculæ, sive Arundineti, sive Oliveti, sive Nemoris, sive Vineolæ, sive Censuum) Ecclesiæ N. loci N. valoris annui verò fructus siti in territorio N. juxta suos fines, ut in processu; cedere in dictæ Ecclesiæ evidentem utilitatem, dicimus, & pronunciamus esse locum alienationi petiæ, & proinde auctoritate ordinaria nobis à jure tributa, licentiam concedimus N. dictum Prædiolum valoris pro pretio scutorum alienandi, ad effectum tamen pretium inde retrahendum convertendi in & non alias de qua pretii versione, tam emptor, quam dictus N. solliciti esse debent, & infra à die alienationis, & in actis nostræ Curie constare faciant sub pena reiteratæ solutionis, ac etiam censurarum. Datum &c.

N. Episcopus N. (sive Vic. Gen.)

N. Cancellarius.
ADNO-

ADNOTATIONES.

1. Alienatio rerum Ecclesiæ, quamvis jure Divino per text. *Levit. cap. 27.* jure Civili in *l. jubemus la 2. Cod. de Sacr. Eccles.* jure Canonico in *cap. sine exceptione 12. quæst. 2. cap. fin. de reb. Eccles. non alien. Clem. 1. eod. tit. Extravag. ambrosiosæ sub eod. tit. in 6. Concil. Trid. de reform. sess. 22. cap. 11.* sit expressè prohibita; nihilominus ubi adest Ecclesiæ necessitas, evidens utilitas, incommoditas, aut pietas, permissa est.

2. **AUCTORITATE ORDINARIA.** Potest Episcopus ex causis mox recensitis facultate sibi à jure tributa in *c. terrulas 12. quæst. 2.* (cui nunquam fuit derogatum,) licentiam alienandi concedere. Verum quæri solet ad quam summam, seu valoris rerum quantitatem extendatur talis facultas. Alii enim dixerunt excedere non debere summam scutorum 30. quos refert Capon. *discept. for. 270.* & pro Diocesis Montispelufii *Sacr. Congreg. Concil. 22. Septemb. 1635. lib. 15. dec. pag. 258.* Alii arbitrio Ordinarii esse relinquendum, & hos refellit ibi Capon. *n. 11. & 12.* Alii restringi debere ad scuta 37. *monetæ Romanæ* ad quam summam ascendere ducunt viginti solidos, quos summat *Glos. in d. c. terrulas Panimol. dec. 60. annot. 3. nu. 25.* & cum hac opinione transivit olim *Congr. Episc. & Regular. in Faventina 22. Maii 1601.* in qua viginti solidos ad scuta vigintiquinque aurea ascendere declaravit. Alii demum, quod sit procedendum juxta rerum qualitatem, & consuetudinem locorum ut apud *Ricc. in prax. par. 1. resol. 36. num. 8. Barbof. de pot. Episc. alleg. 95. n. 50. & 51. Nicol. in Flosc. verb. alienatio num. 1.* Fagnan. autem in *c. nulli de reb. Eccl. non alien. num. 26.* dicit, quod non sit tutum definire quæ res dicantur modicæ, vel exiguæ, ego tamen putarem quod in hoc arbitrium Episcopi prudenter regulatum extendi possit absque hæsitatione ad summam scutorum monetæ Romanæ quadraginta, attento præsertim hodie valore aucto scuti aurei.

3. Advertendum tamen est, quod bona Ecclesiastica, sive res mobilis pre-

tiosa, quæ excedunt notabiliter hunc valorem, non possent dividi in plura corpora, ad hoc ut minuatur valor, & reducantur ad æstimationem prædictam ad hunc effectum, ut res fiat auctoritate Episcopi alienabilis: prout Papa approbante declaravit Congregatio Deputata super moderatione Brevis Gregor. XIII. circa bona Ecclesiarum Diocesis Parmen. ad Livellum concessa 7. Octobris 1602. in responsione ad primum dubium: qui enim hoc faceret diceretur facere in fraudem legis, & absque solemnitate alienare, & positus in mala fide, & emptor qui hoc sciret, rem suam non faceret, & si esset frugifera fructus retinere non posset ad tradita per *Donat. de regular. tom. 1. part. 2. tract. 14. quæst. 81.*

4. Neque auctoritate Ordinarii possunt diminui, seu reduci fructus Censuum perpetuorum, vulgò *calare*: nam cum Censuum perpetui creati ad formam Bullæ Piænæ connumerentur inter bona immobilia *Clem. exivi §. cumque annui redditus de verb. signif. Merlin. de pignorib. lib. 2. tit. 1. quæst. 44. num. 37. Cyriac. contro. 219. num. 2. Rota decis. 413. num. 72. part. 12. recent.* ideoque absque solemnitatibus alienari non possint; sequitur quod non valeant neque diminui, & reduci ad minorem fructum absque eisdem solemnitatibus: quia diminutio est species alienationis, ut in terminis individualibus tenent, & docent *Ricc. decis. Cur. Archiep. Neap. 134. part. 1. per tot. & in prax. par. 1. resol. 87. num. 2.* & alii quos refert, & sequitur *Donat. prax. rer. regular. tom. 2. par. 2. tract. 14. quæst. 58. n. 1.*

5. Modicitas verò rei stabilis ad hoc, ut possit sola Ordinarii auctoritate alienari deducitur in prædiis rusticis ab exiguitate reddituum, qui licet sint incerti; & non uniformes; nihilominus certi sunt in substantia: quia facta compensatione anni sterilis cum fertili, fiunt uniformis, & fructus viginti annorum æquare pretium bonorum stabilium dixit *Rota decis. 522. num. 12. & 13. part. 5. recent.* cum aliis, quos sequitur *Sabell. Summ. div. tract. tom. 5. var. resol. resolut. 100. n. 10.*

M

6. Quan-

6. Quando autem res Ecclesiae in aliam transmutatur, puta ex Calice vestito fit Crux, ex Silva inutili Olivetum ex Vineâ deferta Pratum, non exigitur Beneplacitum Apostolicum, nec Ordinarii: quia non est propriè alienatio, neque distractio, sed in rem magis utilem, & necessariam conversio, P. Felix Potest. Panorm. in exam. Eccl. num. 870. vers. pariter, ubi dat concordantes. Non sic in subrogatione Patrimonii Clericalis, quod alienari sine licentia Episcopi non potest, etiam si in locum ejus subrogetur Beneficium, Sacr. Congreg. Concilii 16. Aprilis 1622. lib. 24. pag. 231.

7. SOLICITI ESSE DEBEBUNT. Emptor ei Ecclesiae tenetur esse sollicitus de versione pretii, quando alienatio fit ex causa necessaria puta pro solvendo aere alieno: non autem quando venditio fit ex causa voluntaria propter Ecclesiae utilitatem, ut hic prout distinguit Rot. post Cenc. de Censibus decis. 293. num. 20. part. 15. recent. Gratian. disputat. 45. nu. 34. & 35. hic autem hoc onus ei injungitur Decreto Judicis, ut Ecclesiae utilitas non pereat, sed

secura permaneant, quia ut dixit Rot. in decis. 186. num. 9. part. 16. recent. emptor debet esse sollicitus de versione quoties contractus à jure prohibetur licet sit voluntarius, & fieri non potest sine licentia Superioris.

Licentiae investendi pecunias.

FORMULA VI.

SUMMARIUM.

- 1 Ecclesia acquirendo potest contrahere sine Beneplacito.
Episcopus prohibens ne pecunie locorum Piorum investiantur sine sua licentia, illam gratis concedere debet.
- 2 Officiales, & Administratores locorum Piorum possunt in casibus de jure non prohibitis contractus facere absque licentia Episcopi.
- 3 Episcopus statuere, seu disponere non potest contra jus commune.

V Iso praesenti libello, & attentis narratis, ac informationibus habitis super securitate investmenti, licentiam concedimus Oratori investendi pecunias Ecclesiae N. (sive Hospitalis, sive Confraternitatis) in summa scutorum.... in bonis in precibus supra expressis, & Instrumentum investmenti exponendi, cum obligationibus, & cautelis favore Ecclesiae solitis, & consuetis ac de jure debitis, & praesentem licentiam unà cum libello in nostra Cancellaria registrari, & gratis expediri mandamus. Datum &c.

N. Vic. Gener.

N. Cancellarius.

ADNOTATIONES.

1. ET GRATIS EXPEDIRI. De jure in contractibus, quorum vigore Ecclesia acquirit, Beneplacitum Apostolicum sive Ordinarii non exigitur Genu. prax. cap. 73. num. 8. Clarin. contrav. cap. 183. post num. 107. Nicol. Lucubr. civil. lib. 2. tit. 1. num. 21. versic. ad exponendum. Verum ad removendas fraudes, & collusiones, quae interdum

intercedunt in administratione bonorum, & pecuniarum locorum Piorum, solent Episcopi vel Edicto, vel Decreto Synodi providere, ne pecuniae investiantur sine ipsorum licentia: quod etiam hoc facere jure possint, gratis tamen illam concedere debent, ne videantur hoc sibi reservasse ad quæstum faciendum, prout ita fieri debere decretum fuit in Synodo Farfensi in tit. de bon. Eccles. non alien. & declaravit Sacr. Congregat. Concilii in Anal.